

Békés megye területrendezési terve

Szabályozási ajánlások

I. A területfelhasználási kategóriákra vonatkozó megyei szabályozási és gazdálkodási ajánlások

1. Az erdőgazdálkodási térségre vonatkozó területfelhasználási ajánlások

1.1. A 2015-2020 közötti időszakra szóló 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programban (27/2015. (VI.17.) OGY határozat) (továbbiakban: NKP IV.) megjelenő célokkal összhangban Békés megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:

- a) Az erdőterületek kiterjedésének növelése a mezőgazdasági termelésre kevésbé alkalmas területeken *(elsősorban az éghajlatváltozás nyomán megváltozó termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodni tudó állományokkal, őshonos fajokkal)*.
- b) Az erdők ökológiai, biodiverzitási értékének növelése.

1.2. Ezekon túlmenően ajánlott:

- a) az erdősített területek környezetkímélő használata *(pl. szálaló erdőgazdálkodás)*.
- b) a folyamatos erdőborítást és elegyességet biztosító erdőművelési és erdőkezelési eljárások alkalmazása,
- c) az erdőtömbök összekapcsolásának elősegítése,
- d) a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági földterület első erdősítésének támogatása, az őshonos, elegyes erdők telepítésének előnyben részesítése, természetességének javítása és közjóléti értékének növelése,
- e) az erdők szerkezetátalakítása *(pl. a sarj eredetű erdők mag eredetűvé alakítása)*.

1.3. Az erdőgazdálkodási térségben új erdőtelepítések, tájfasítások meghatározásánál kiemelt szempont:

- a) a mezőgazdasági táj ökológiai és környezetvédelmi tagolása,
- b) a véderdők és véderdősávok erózió és defláció elleni védelemnek megfelelő telepítése,
- c) az ökológiai és zöldfolyosó-rendszer kiegészítése,
- d) a települések zöldfelületi rendszerének fejlesztése,
- e) a települési környezetvédelmi érdekek érvényesülését is szolgáló erdőstruktúra kialakítása.

1.4. A védett természeti területeken levő erdők elsődleges természetvédelmi rendeltetése mellett a védettség fokának függvényében törekedni kell az ökoturizmus fejlesztésére.

1.5. Az erdők hagyományos hármaskörében belül a gazdasági, védelmi és közjóléti funkció összhangjára kell törekedni. Az erdővel borított táj a turizmus számára növekvő vonzerőt jelent, ezért e területeken indokolt összehangolni az erdőgazdálkodás, táj- és természetvédelem, valamint az ökoturizmus szempontjait.

2. A mezőgazdasági térségre vonatkozó területrendezési (és ahhoz kapcsolódó) gazdálkodási ajánlások

2.1. Az NKP IV-ben megjelenő célokkal összhangban Békés megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:

- a) az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás alkalmazása *(pl. környezetbarát és talajkímélő agrotechnika, vetésforgó, vetésszerkezet, precíziós tápanyag-ellátás és öntözés alkalmazása; erózióvédelem; integrált növényvédelem; tarlóégetés elkerülése)*.

b) talajvédő gazdálkodás megvalósítása, a talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése, a talaj vízháztartási képességének javítása *(kapcsolódva a környezetbarát mezőgazdasági gyakorlathoz)*.

c) a tisztított szennyvíz és szennyvíziszapok szakszerű mezőgazdasági felhasználása.

d) mezőgazdasági üzemek energia-hatékony korszerűsítése, megújuló energiaforrások alkalmazása.

e) a termőföld igénybevételével megvalósuló beruházások során a talajvédelmi szabályok betartása *(a beruházással, építéssel érintett területek humuszos termőrétegének megmentése, illetve a környező talajok minőségének megóvása)*.

- 2.2. A termőföld rendeltetésétől eltérő igénybevétel csak a legszükségesebb mértékben és elsősorban a jelenleg beépített területtel határos gyengébb termőhelyi adottságú területeken javasolható. Az átlagosnál jobb adottságú földterület beépítésére szánt területre csak kivételesen indokolt esetben jelölhető ki, amennyiben a művelés alóli kivonás közérdekű - a jóváhagyott településfejlesztési koncepcióban támogatott - célt szolgál és arra a funkcióra kevésbé értékes földterület nem áll rendelkezésre.
- 2.3. A mezőgazdasági térség területfelhasználása során - a mindenkori terület potenciálja és a művelési ág együttes figyelembevételével - ösztönözni kell a gazdaságos ártermelésre alkalmas birtokméretek kialakítását.
- 2.4. A mezőgazdasági térségben elő kell segíteni az agrár-térszerkezetet előnyösen formáló mozaikos védő erdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani kell a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét. A területeken meg kell akadályozni a talaj fizikai, kémiai és biológiai degradációját.
- 2.5. A mezőgazdasági térségben elő kell segíteni a működő kavics- és homokbányák rekultivációját és az ehhez kapcsolódó tájrehabilitációs feladatok elvégzését.
- 2.6. A külterjesen hasznosítható, gyengébb termőhelyi adottságokkal rendelkező, valamint a talaj-, víz- és élőhelyvédelmi szempontból fontos területeken főként önellátásra, ill. a környező területek tradicionális, jó minőségű, egyedi, tájjellegű, illetve biotermékekkel történő ellátására, valamint az idegenforgalom (kulturális, rekreációs) specifikumaira irányuló termelést célszerű folytatni. Javasolható a takarmánytermesztés, extenzív gyepgazdálkodással összekötött külterjes állattartás, amely jól kombinálható a génmegőrző és idegenforgalmi jellegű őshonos állatok tartásával, bemutatásával.
- 2.7. A külterjes hasznosítású mezőgazdasági területeken a védelmi célok érdekében integrált, környezetkímélő gazdálkodást kell folytatni, megfelelő növényvédelmi (biológiai védekezés), talajművelési, talajerő-utánpótlási (szerves- és zöldtrágyázás) módszerek és vetésszerkezet megválasztásával.
- 2.8. Az allergiás megbetegedések csökkentése érdekében fontos feladat a parlagterületek visszaszorítása és a parlagfű-mentesítési kötelezettség betartása.
- 2.9. A mezőgazdasági térséghez tartozó területek további felaprózódását a településrendezés eszközeivel is lassítani kell. A mezőgazdasági térségben elsődlegesen a táj értékeinek és karakterének megőrzését szolgáló tájhasznosítási módokat szükséges támogatni.
- 2.10. A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területein - az agrár, a környezetvédelmi és az erdészeti támogatási formák összehangolt alkalmazásával - ösztönözni kell a szántóterületek arányának csökkentését, a gyep és erdőterületek arányának jelentős növelését. A vízfolyások menti hullámtéri területeken és a megyei területrendezési tervben ökológiai és zöldfolyosóként tervezett területeken található szántóterületeket erdősíteni, fásítani, illetve gyepesíteni célszerű.
- 2.11. A természetközeli állapotú gyepes (nem védett terület) élőhelyeken nem javasolt a jelenleg működő ökoszisztéma drasztikus megváltoztatása.
- 2.12. A keletkező vizek megőrzendők, a megyét érintő vízgyűjtőkön olyan víz- és agrárgazdálkodást kell folytatni, amely nem eredményezi a talajvíz csökkenését és elősegíti az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást.

2.13. Az ár-és belvízveszélyes mezőgazdasági területek művelési ágát és módját úgy kell megválasztani, - szántó és egyéb intenzív művelés esetén megváltoztatni - hogy a vízgazdálkodási és a természetvédelmi szempontok prioritása érvényesüljön. E területeken potenciálisan környezetszennyező vagy veszélyeztető anyag és létesítmény elhelyezése nem javasolható.

3. A vízgazdálkodási térségre vonatkozó területrendezési és területhasználati ajánlások

3.1. A kijelölt szükségtározók helybiztosítása továbbra is szükséges.

3.2. A folyóvizek és a part menti területek területfelhasználásánál és hasznosításánál két prioritást kell párhuzamosan érvényesíteni:

a) az árvizek biztonságos levezetése (*élet- és vagyonvédelem*),

b) valamint a vízmegtartás (*ökológiai és turisztikai vízigény biztosítása, árvízcsúcs csökkentő szerep*).

3.3. A többletvíz elvezetése mellett a térségi vízgazdálkodási tervekben foglalkozni kell a vízvisszatartás és hordalékfogás kérdéseivel is, a lehullott csapadék ésszerű hasznosításával.

3.4. A természetes partvonalak csak kivételesen, a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóság hozzájárulásával, környezeti hatásvizsgálat alapján változtathatók meg, a természetes vízfelületek pedig nem csökkenthetők.

3.5. A felszíni vizeket övező ökológiai, illetve zöldfolyosó hálózatok megtartása és fejlesztése (*rehabilitációja*) kiemelt feladat. Az ehhez szükséges területeket a településrendezési tervek területfelhasználást meghatározó szerkezeti és szabályozási munkarészeiben biztosítani kell, az ajánlott besorolás lehet vízgazdálkodási, mezőgazdasági vagy erdőterület. A vízgazdálkodási térségben támogatni szükséges a mellékág-rehabilitációs, vizes élőhely rekonstrukciós törekvéseket.

3.6. A településrendezési tervekben az építésügyi előírások megfogalmazása során körültekintő szabályozás indokolt e területek „elépítésének” megakadályozása és a környezetszennyezés mérséklése érdekében.

3.7. A feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni „az árvíz megelőzés, az árvízmentesítés és az árvízvédekezés legjobb gyakorlata” (*Best practices on flood prevention, protection and mitigation*) európai dokumentumát,

4. A települési térségre vonatkozó területrendezési és területhasználati ajánlások:

4.1. Az NKP IV.-ben megjelölt célokhoz kapcsolódóan Békés megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:

a) barnamezős területek felhasználása,

b) zöldfelület kataszter létrehozása,

c) a települések talajának védelme,

d) a helyi zaj- és rezgésvédelmi szempontból csendes övezet, illetve fokozottan védett terület kijelölése,

e) a települések fejlesztési-rendezési tervezésénél fokozott figyelem a földtani adottságokra, a felszínmozgásokkal való veszélyeztetettségre,

f) az igénybevételre kerülő biológiailag aktív felületek magas biológiai aktivitású területek létesítésével történő területi pótlása,

g) infrastruktúra-fejlesztés a környezeti szempontok figyelembevételével,

h) a települési folyékony hulladék ártalommentes elhelyezését biztosító előkezelő és fogadó létesítmények kialakítása.

4.2. A beépítésre szánt területek túlzott növekedését fékezni szükséges. Az új beépítésre szánt területek kijelölésének korlátozásával a meglévő települési területek rehabilitációját kívánja a területrendezési terv elősegíteni.

- 4.3. Törekedni kell a tagolt települési szerkezet kialakítására. A térszerkezet tagolásának egyik legfontosabb eszköze (*a térségi zöldhálózatok rendszerébe illeszkedő*) települési zöldfelületi rendszer kialakítása, a meglévő zöldterületek megőrzése, a táji környezetet is figyelembe vevő méretezéssel új funkcionális zöldterületek tervezése, a zöldterületi (*és zöldfelületi*) egységek funkcionális és ökológiai hálózatot képező rendszerbe szervezése, a települési szegélyek megfelelő kialakítása.
- 4.4. A települési területeken a településszerkezet alakításával, a helyi építési szabályozással segíteni kell a lakó és intézményi funkciókat zavaró tevékenységek megszüntetését, újabb zavaró tevékenységek távoltartását.
- 4.5. Az urbanizálódó térségekben meg kell akadályozni a szomszédos települések beépítésre szánt területeinek összenövését.
- 4.6. A települések beépítésre szánt területét nem kívánatos növelni azokon a településeken, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat még nem épült ki, vagy nem megfelelő kapacitású tisztítóra csatlakozik.
- 4.7. Az értékes és érzékeny rekreációs területeken az extenzív (*hétvégi üdülőtelkes*) üdülőterületi, valamint a tömeges üdülés igényeit szolgáló területbővítéseket, fejlesztéseket kerülni kell.
- 4.8. A (*volt zártkerti*) kertgazdasági területek beépítésre szánt területté való átminősítése akkor támogatható, ha adott területen a tervezett funkcióhoz nélkülözhetetlen közterületek kialakíthatók, a közművek elhelyezhetők, és a funkcióhoz tartozó telekméreték és telekgeometria az OTÉK követelményeivel összhangban a területtulajdonosok önkéntes elhatározásával és költségviselésével megteremthető. Lakó funkcióra fentiekben túl akkor javasolható a terület átminősítése, ha a humán infrastruktúra és a közszolgáltatások is biztosíthatók.

5. A sajátos területfelhasználású térségre vonatkozó területrendezési ajánlások:

- 5.1. A sajátos területfelhasználású térségre különleges rendeltetésű térség által igénybe vett területek növelése esetén törekedni kell a leggyengébb termőképességű területek igénybevételeire, és ezen túlmenően érvényesíteni szükséges a természetvédelem és a régészeti leletmentés szempontjait is.

II. A műszaki infrastruktúra fejlesztését érintő ajánlások, szabályozási irányelvek

1. A közlekedési hálózatok fejlesztésére vonatkozó irányelvek

- 1.1. Szorgalmazni kell a községek jobb ellátását, a lakosság színvonalasabb kiszolgálását elősegítő, hiányzó településközi úthálózati elemek fokozatos kiépítését, fejlesztését. A kiépítés módját (vonalvezetés, keresztmetszeti kialakítás és burkolatminőség) az útszakasz hálózatban betöltött szerepe és az út természeti környezetének figyelembevétele alapján minden esetben egyedileg kell meghatározni.
- 1.2. Települést elkerülő útszakaszok mentén a közlekedésből eredő zaj- és légszennyezés csökkentését szolgáló védőfásítás szükséges az út település felőli oldalán az úttól a közlekedésbiztonság és balesetmegelőzés szempontjainak megfelelő távolságban.
- 1.3. Kiemelt feladat a térségi kerékpárút hálózat helyi kezdeményezésekkel és útszakaszokkal összehangolt fejlesztése elsősorban a megyei területrendezési tervben megjelölt útvonalakon.
- 1.4. Amennyiben a közlekedési hálózati elem létrehozásakor meglévő rézsű megbontása, vagy új létrehozása szükséges, úgy tervezéskor és kivitelezéskor ügyelni kell arra, hogy az új morfológia ne lehessen forrása későbbi felszínmozgásnak.

2. A vízi-közműveket érintő szabályozási irányelvek

Az ivóvízellátó rendszerek fejlesztésére vonatkozó megyei feladatok, irányelvek

- 2.1. A települések beépített és beépítésre szánt területén a vezetékes vízellátottságát teljes körűvé kell tenni.
- 2.2. A túl hosszú hálózattal csatlakozó települések több-oldali térségi, regionális összekötésének megoldási lehetőségét is vizsgálni kell.
- 2.3. Elsősorban regionális hálózati rendszerhez kell csatlakoztatni azokat a településeket (a konkrét települési környezet ismeretében), amelyeken a helyi vízbázis vízkezelésének megoldásával sem tudják az előírásoknak megfelelő vízminőséget biztosítani.

Szennyvízelvezetés, -kezelés fejlesztésére vonatkozó irányelvek:

- 2.4. Azokon a kistelepüléseken (ill. településrészekén), amelyeken a csatornázás belátható időn belül nem várható, a terület adottságaitól függően vizsgálni szükséges természet-közeli és mesterséges szennyvíztisztítók alkalmazásának a lehetőségét. A szippantott szennyvizek fogadására legalább a regionális tisztítótelepeken előkezelő- fogadó műtárgyat javasolt építeni. További feladat a tisztítótelepeken a technológiai folyamat végén keletkező szennyvíziszap elhelyezése, ½ évig történő tárolása, majd hasznosításának, kihelyezésének megoldása. A tárolást a nagyobb kapacitású regionális telepeken javasolt megoldani.
- 2.5. A még közcsatorna hálózattal nem rendelkező valamennyi település közcsatornázásának és szennyvizeinek kezelési megoldására legalább a vízjogi létesítési engedély beszerzése ajánlott (még, ha a gazdasági realitás alapján a megvalósításra csak nagyobb távlatban kerülhet is sor), a gazdasági támogatás elnyeréséhez szükséges pályázati feltételek teljesíthetősége érdekében.

Árvízvédelemre, a felszíni vizek és csapadékvíz elvezetésre vonatkozó tervezési irányelvek

- 2.6. A vizes adottságok és lehetőségek idegenforgalmi célú (üdülés, sportolás, szabad idő eltöltés) hasznosítását előtérbe kell helyezni, vízpartok rendezésével, fokozottabb mederkarbantartással, vízfolyások revitalizációjával, tározó tavak létesítésével.

Az energiaközmű hálózatok és elemek érvényesítéséhez szükséges megyei feladatok, irányelvek

- 2.7. A naperőmű parkok által termelt villamos energia teljesítményt (függetlenül a tulajdonos személyétől, a naperőmű parkok számától, az érintett települések számától) főelosztó hálózati csatlakozási alállomásnál (érkezési sorrendben!) a teljesítményt összegezni kell, s amennyiben az összegzett teljesítmény meghaladja az 5 MW-ot, akkor a megyei tervbe való beillesztését, ha meghaladja az 50 MW-ot az OTrT-be történő beillesztést is el kell végezteni.
- 2.8. A megkutatott ásványvagyron-előfordulások védelmét a településrendezési tervekben biztosítani szükséges.

3. A környezet, illetve a talaj védelmével kapcsolatos megyei irányelvek és ajánlások

- 3.1. A deflációnak vagy erózióknak kitett területeken kiemelt figyelmet kell fordítani az erdősítésre vagy legalább a talajborítottságot biztosító cserje-, gypesztű növényzet megtartására, telepítésére.
- 3.2. Kiemelt figyelmet kell fordítani a „barnamezős” beruházások területének kármentesítésére és a felszíni bányák, földkitermelő helyek talajvédelmi célú szabályozására.

III. Az övezetekre vonatkozó ajánlások

Az OTrT figyelembevételével Békés megye területrendezési terve az alábbi övezetekre fogalmaz meg irányelveket és ajánlásokat:

Országos övezetek:

- Ökológiai hálózat magterületének övezete
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
- Ökológiai hálózat puffertületének övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
- Jó termőhelyi adottságú szántók övezete
- Erdők övezete
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- Tájképvédelmi terület övezete
- Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete
- Vízminőség-védelmi terület övezete
- Nagyvízi meder területe
- Honvédelmi és katonai célú területek övezete

Megyei övezetek

- Ásványi nyersanyagvagyon övezete
- Rendszeresen belvízjárta terület övezete
- Tanyás területek övezete
- Földtani veszélyforrás területe
- Egyedileg meghatározott övezetek

1. Az ökológiai hálózat magterület övezetére vonatkozó ajánlások

- a. Az övezet által érintett települések szabályozási tervében az előírásokat a magterületen egységesen szükséges megállapítani. Kerülendő távközlési, energetikai, vagy más célú magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény; így különösen hulladéklerakó, szennyvíziszap-tározó, hígtrágya-tározó, bármilyen nagyobb összefüggő burkolatigényű létesítmény elhelyezése. A meglévő, potenciálisan szennyező létesítmények, üzemelő külszíni bányák működése csak a természetvédelmi szempontoknak alárendelten, a természeti és táji értékek sérelme nélkül történhet. Magterületen új építmény létesítése kizárólag a természetvédelmi célokkal összhangban, a természeti és tájképi értékek veszélyeztetése nélkül javasolható.
- b. Az ökológiai hálózat magterület övezetére a - vonatkozó törvényi övezeti szabályok mellett – a következő ajánlásoknak is érvényt kell szerezni:
 - ba) a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg, művelési ág változtatás csak extenzívebb (természetszerű) irányba javasolható; az övezetbe tartozó mezőgazdasági területek minél nagyobb arányú természetközeli területi átsorolása javasolható;
 - bb) a tájkép- és látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során érvényesíteni kell;
 - bc) közlekedési építmények a tájba illesztve, a terepi adottságokhoz alkalmazkodva helyezhetők el;
 - bd) a beépítésre szánt területek növelése és fejlesztése a tájkarakter erősítésével, a történeti tájszerkezet és a tájképi adottságok megőrzésével, történhet;
 - be) egyéb új építmény a természetvédelmi kezelés és bemutatás céljából, valamint

- szimbolikus építményként (emlékmű, kegyhely, stb.) helyezhető el;
- bf) minden új építmény elhelyezése tájba illesztve, a helyi építészeti hagyományoknak megfelelően történhet;
- bg) magasépítmény – kilátó rendeltetésű építmény kivételével – nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú építmény elhelyezése nem javasolható;
- bh) erdőtelepítés, erdőfelújítás, fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;
- bi) gyepfeltörés, szántás, ültetvénytelepítés, energetikai célú növénytelepítés, intenzív agrotechnika folytatása az övezetben nem javasolható.

2. Az ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetére vonatkozó ajánlások

2.1. Ökológiai folyosó területén csak természet- és környezetkímélő területfelhasználás, ill. tevékenység fenntartása javasolható. Az övezet területén fontos a meglévő természetszerű művelési ágak (erdő, gyep, nádas, stb.) megtartása, művelési ág-váltás csak abban az esetben javasolható, ha az a termőhelyi viszonyokhoz igazodva, a természetközeli gazdálkodás irányába (intenzív gazdálkodási módból az extenzív irányba) történik.

2.2. Az ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetre - a vonatkozó törvényi övezeti előírások mellett – a következő ajánlásoknak is érvényt kell szerezni:

- a) a természetvédelmi hatóság hozzájárulása nélkül a területhasználati, környezeti és funkcionális változtatások nem hajthatók végre;
- b) a településrendezési tervek készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatossá tételét ökológiai vizsgálatokra alapozva kell tervezni és biztosítani;
- c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- d) a kialakult tájhasználat csak a természeti értékek sérelme nélkül változtatható meg, a meglévő természetszerű művelési ágak (gyep, nádas, erdő, mocsár) megtartandók, művelési ág váltása csak intenzívebb művelésűből a természetszerű irányban javasolható;
- e) a beépítésre szánt területek növelése és fejlesztése az ökológiai folyosó funkció biztosítása mellett a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;
- f) szántó művelési ágú területen új beépítés nem helyezhető el, kertgazdasági övezetbe sorolt területen a 2000 m²-nél kisebb telek nem építhető be;
- g) az övezetbe tartozó mezőgazdasági– elsősorban a gyep /rét és legelő/ művelési ágú - területek minél nagyobb arányú természetközeli területi átsorolása javasolható;
- h) közlekedési építmények abban az esetben és olyan módon helyezhetők el, ha a magterület, a természetes és természetközeli élőhelyek fenntartása, valamint az ökológiai kapcsolatok működése biztosítható;
- i) közlekedési építmények tájba illesztve, a terepi adottságokhoz alkalmazkodva helyezhetők el, új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve és a természetvédelmi hatóság és kezelő hozzájárulása alapján történhet;
- j) magasépítmény – kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével – nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú építmény elhelyezése nem javasolható;
- k) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, csak természetes és környezetkímélő tájfenntartó módszerek és gazdálkodás alkalmazható;
- l) energetikai célú növénytelepítés nem javasolható.

3. Az ökológiai hálózat pufferterület övezetére vonatkozó ajánlások

- 3.1. Az országos ökológiai hálózaton belül meghatározott pufferterületek fő funkciója a magterület és az ökológiai folyosó védőövezeteinek biztosítása, valamint a tájképvédelmi szempontok érvényesítése. Magterület és ökológiai folyosó kijelölt védőövezetében az azt veszélyeztető vagy zavaró tevékenység nem, vagy csak a természetvédelmi hatóság előírásainak megfelelően folytatható.
- 3.2. Az övezetben a területet szennyező vagy veszélyeztető létesítmény nem helyezhető el. Az övezetben csak extenzív természetközeli, természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszereket célszerű alkalmazni. A kialakult tájhasználatot megváltoztatni csak a természetes állapothoz közelítés érdekében szabad. Ezen irányelvek érvényesítése érdekében az ökológiai hálózat pufferterületének övezete tekintetében – az övezetre vonatkozó törvényi előírások mellett – a következő ajánlásoknak is érvényt kell szerezni:
- kiemelten kell érvényesíteni a látvány- és tájképvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során;
 - művelési ág váltásához, termőföld más célú hasznosításához és a művelés alól kivett terület újrahhasznosításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges;
 - energetikai célú növénytelepítés nem javasolható;
 - kertgazdasági övezetbe sorolt területeken 1500 m²-nél kisebb telkek nem építhetők be;
 - új külszíni bányatelek nem állapítható meg;
 - közlekedési építmények, új villamosenergia-ellátási, táv- és hírközlő vezetékek, egyéb közművezetékek, építmények tájba illesztve, a természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételekkel létesíthetők;
 - csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem javasolható;
 - a területen – a magterület és az ökológiai folyosó természeti értékeit veszélyeztető - környezetszennyező tevékenység nem folytatható, új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep – a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző létesítmény (komposzt telep) kivételével – valamint hulladékátrakó állomás és vegyszertároló nem létesíthető;
 - csak extenzív jellegű, természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazhatók, a kialakult tájhasználatot csak a természeti értékek sérelme nélkül szabad megváltoztatni.

4. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetére vonatkozó ajánlások

- 4.1. Az övezetben javasolt elősegíteni az agrár-térszerkezetet előnyösen formáló mozaikos tájszerkezet kialakítását, a nagy összefüggő szántók tagolását, a védő erdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét.
- 4.2. Az övezetbe tartozó területeket a településrendezési tervekben mezőgazdasági területfelhasználásba, ezen belül általános övezetbe (Má) kell sorolni. Az általános mezőgazdasági területen a gazdasági épülettel beépíthető telek - földrészlet minimális területét legalább 10,0 ha-ban javasolt meghatározni.
- 4.3. Az övezetbe tartozó területeken csak a termőhelyi adottságokat megőrző területhasználat folytatható.
- 4.4. Az övezetben beépítésre szánt terület kijelölése csak akkor javasolható, ha az:
- mezőgazdasági birtokközpont kialakítását, vagy helyi mezőgazdasági termékek feldolgozását szolgálja,
 - a mezőgazdaságra épülő turizmus (agroturizmus) fejlesztése érdekében feltétlenül szükséges,

- c) a településfejlesztés más módon nem, csak a kiváló termőhelyi adottságú termőföldek igénybevételevel oldható meg.

4.5. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeken erdősítés csak abban az esetben javasolható, ha az erdőterületi átsorolás:

- a) a termőföldek védelmét vagy más mezőgazdálkodási érdekeket,
- b) környezetszennyezés elhárítását, környezeti kárenyhítést,
- c) az országos és térségi ökológiai hálózat folytonosságának kialakítását szolgálja.

5. A jó termőhelyi adottságú szántók övezetére vonatkozó ajánlások

5.1. Az övezetben a művelési ágak alakítását, valamint a szántóföldi növénytermesztés szerkezetét a termőhelyi adottságok és racionális földhasználat követelményei figyelembevételével javasolt alakítani. Az övezetbe tartozó területeken csak a fenntartható minőségi termelést szolgáló – a talaj fizikai, kémiai, biológiai védelmét biztosító – agrotechnikai módszerek alkalmazhatók.

5.2. Az övezetben – a termőföld védelméről szóló törvénnyel összhangban – beépítésre szánt terület kijelölése csak akkor javasolható, ha az:

- a) nélkülözhetetlen a településfejlesztési célkitűzések megvalósításához,
- b) mezőgazdasági birtokközpont kialakítását, fejlesztését, vagy helyi mezőgazdasági termékek feldolgozását szolgálja,
- c) a mezőgazdaságra épülő turizmus (agroturizmus) fejlesztése érdekében feltétlenül szükséges,
- d) a fejlesztés más módon nem, csak a jó termőhelyi adottságú termőföldek igénybevételevel oldható meg.

5.3. Jó termőhelyi adottságú szántóterületeken erdősítés csak abban az esetben javasolható, ha az erdőterületi átsorolás:

- a) a termőföldek védelmét vagy más mezőgazdálkodási érdekeket,
- b) környezetszennyezés elhárítását, környezeti kárenyhítést;
- c) az országos és térségi ökológiai hálózat folytonosságának kialakítását szolgálja.

6. Az erdők övezetére vonatkozó ajánlások

6.1. A megye erdőterületi adottságainak védelme érdekében kerülendő az övezettel érintett területeken úgy a beépítésre szánt területek kialakítása, mint a külszíni bányászat.

7. Erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó ajánlások

7.1. Az erdőtelepítés megvalósulásáig az övezetben csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható.

7.2. Erdőtelepítést az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fafajokból álló erdőfoltok megőrzésével, illetve őshonos és tájba illeszthető, tehát az adott élőhelynek, társulásnak megfelelő, inváziós tulajdonságokkal nem rendelkező növényfajok alkalmazásával kell végezni. Cél a minél inkább természetközeli új erdőállományok létrehozása.

7.3. Az újonnan létrehozandó erdősávokba lehetőség szerint a területre jellemző őshonos fa- és vadgyümölcs fafajok egyedeit is telepítsék, és többszintes erdősávok kerüljenek kialakításra (cserje sorokkal).

7.4. Csak a természeti terület-, védett természeti terület övezeten; illetve Natura 2000 hálózat vagy nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá eső területeken kívül legyen engedélyezhető a rövid vágás fordulójú nemes nyár ültetvények és ún. energia erdők telepítése. A fentiek mellett országos jelentőségű védett természeti területen, illetve Natura

2000 területen történő erdőtelepítés előtt mindenképpen egyeztetni szükséges a természetvédelmi hatósággal, hogy az erdő telepítés ne veszélyeztesse a védett természeti terület állapotát, illetve ne legyen ellentétes a Natura 2000 kijelölés céljaival.

8. A tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó ajánlások

8.1.A tájképvédelmi terület övezetével érintett területeken érvényt kell szerezni a következő ajánlásoknak:

- a) új beépítésre szánt területek csak feltételekkel, a tájképvédelmi szempontok érvényesítésével jelölhetők ki;
- b) csak a meglévő beépített területhez kapcsolódva, valamint külterületen a megyei területrendezési terv elfogadását megelőzően művelés alól kivett területen javasolható új beépítésre szánt terület kijelölése.
- c) a művelési ág váltás, illetve a más célú hasznosítás csak az adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, tájhasználat kialakítása, illetve a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében az illetékes természetvédelmi hatóság hozzájárulásával lehetséges;
- d) a tájképvédelmi szempontból érzékeny mezőgazdasági területeken a településrendezési eszközök készítése során célszerű támogatni a természetközeli területi átsorolást, elsődlegesen a vízparti, vízközeli, illetve a gyepterület művelési ágú területeken, valamint az erdőterületi zárványban elhelyezkedő területeken.
- e) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- f) országos jelentőségű védett természeti területen a kertgazdasági terület övezetbe sorolt területeken a 2000 m²-nél kisebb telek nem építhető be, szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;
- g) új épület vagy építmény elhelyezése tájba illesztve, a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;
- h) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából – a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével – a terepszint alatti elhelyezést kell előnybe részesíteni;
- i) csarnok jellegű épület és reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem javasolható, a település helyi településképvédelmi rendeletében rendelkezni kell a meglévő tájékoztató táblák, köztárgyak, hirdető-berendezések lebontásáról, újak elhelyezésének feltételeiről.

8.2.Az övezet részét képező erdőterületen csak az erdőgazdálkodást, vadgazdálkodást, turizmust, kutatás-oktatást szolgáló épületek helyezhetők el, a természeti értékek sérelme nélkül.

8.3.Az övezet mezőgazdasági területein törekedni kell a művelési ágak kialakult arányainak megtartására, a hagyományos tájkarakter megőrzésére, a tájhagyományt képező művelési ágak és módok megtartására, a tájidegen hasznosítási formák kizárására.

8.4.A művelési ág megváltoztatása, ill. más célú területhasználat csak az adottságoknak megfelelő tájhasználat kialakítása, ill. a tájkarakter erősítése, természetes állapot visszaállítása, valamint közmű és közút építése érdekében javasolható.

8.5.Az övezeten belül a településrendezési tervekben kell lehatárolni a kertés mezőgazdasági területeket, ezeken a (volt zártkerti) területeken tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokkal gyümölcs- és szőlőtermesztést, feldolgozást szolgáló épületek helyezhetők

- el, - telekrendezés során legkisebb teleknagyságként min.1500 m² ajánlott, új telekalakításkor kívánatos az átlag 3000-6000 m²-es kertgazdasági telekméretetek biztosítása.
- 8.6. Tájképileg érzékeny, beépítési igények által veszélyeztetett városi, városközeli területeken figyelmet kell fordítani arra, hogy a telkek tovább ne aprózódjanak, a szabályozás a nagyobb telekméretetek kialakulását segítse, illetve beépítettségük ne növekedjen, a zöldfelületi fedettségük ne csökkenjen.
- 8.7. A tájban megjelenő település-sziluetet megváltoztató bel-, vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni kell, a településrendezési tervekben a kialakult településképnek megfelelően meg kell határozni az épületek magassági korlátozását, toronyszerű építmények elhelyezésére az övezeten kívül kell területet kijelölni.
- 8.8. A települések beépítésre szánt területén a településkép és a tájkarakter védelme érdekében csarnok jellegű épület építése - látványtervvel igazoltan - tájba illesztve, illetve növényzettel takartan javasolható.
- 8.9. A települések beépítésre nem szánt területén a tájkarakter védelme érdekében:
- a) terepszint alatti építmény alapterülete a telkek 10%-át lehetőség szerint ne haladja meg;
 - b) a magasépítményeket a környezethez (domborzati és növényzeti adottságokhoz) illeszkedően lehet elhelyezni;
- 8.10. településrendezési, szabályozási eszközök alkalmazásával is elő kell segíteni a hullámterek eredeti, illetve eredetihez közeli állapotának visszaállítását, és a védelem fokozását.
- 8.11. A kiépítendő közlekedési utakat a tájba illesztés követelményei szerint a domborzati és ökológiai adottságokhoz igazodó közlekedési folyosóban indokolt vezetni.
- 8.12. A több települést is érintő, egybefüggő térségi jelentőségű tájképvédelmi területek esetében területfelhasználási egységek kijelölésénél a kilátás-rálátás adottságait figyelembe vevő térségi szintű egyeztetés javasolt.
- 8.13. Tájképileg érzékeny, beépítési igények által veszélyeztetett városi, város-közeli területeken figyelmet kell fordítani arra, hogy a telkek tovább ne aprózódjanak, és a zöldfelületi fedettségük ne csökkenjen. A tájképet károsító építkezések megakadályozása érdekében tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokra kell törekedni.

9. Világörökségi és világörökségi várományos terület övezetére vonatkozó ajánlások

- 9.1. Az övezetben a településrendezési tervek értékvizsgálataira alapozottan önkormányzati rendelettel ajánlott biztosítani a védendő települési, táji, természeti, építészeti, néprajzi értékek megőrzését, továbbfejlesztését.
- 9.2. A települések beépítésre szánt területe csak a történelmi településszerkezethez igazodva, az utcahálózat szerves folytatásaként növelendő a feltétlenül szükséges mértékig. Fontos a helyi beépítési és építészeti karaktert mutató elemek megőrzése, a környezet alakításának szabályozásában a helyi karakter érvényesítése.
- 9.3. A tájban megjelenő, település-sziluetet megváltoztató bel- és külterületi, nem turisztikai célú zavaró hatású magasépítmények elhelyezését kerülni kell.
- 9.4. Az övezet által érintett települések helyi építési szabályzatában célszerű rögzíteni, hogy a történelmi településrészek területén új közművek építése csak rejtett (föld alatti) vonalvezetéssel történhet településképi megjelenés javítása érdekében.
- 9.5. A Békés megyei tájházak és környezetük megőrzésének, hosszú távú bemutatathatóságának feltételeit biztosítani kell a településrendezési eszközök előírásaiban.

10. A vízminőség-védelmi terület övezetére vonatkozó ajánlások

- 10.1. Az övezet területén el kell érni a szennyvízcsatorna hálózat mielőbbi teljes kiépítését, a szennyvízelvezetés, tisztítás és kezelés teljeskörű megvalósítását.
- 10.2. Törekedni kell az ivóvízbázisokat, sérülékeny vízbázisokat veszélyeztető szennyező tevékenységek mielőbbi felszámolására.
- 10.3. Országos vízminőség védelmi területen fekvő csatornázatlan településeken, csatornázatlan településrészekben létesítendő építményekben keletkező szennyvíz környezet károsítása nélküli kezeléséhez, ha:
 - a) a szennyvíz közcsatorna hálózat 200 m távolságban rendelkezésre áll, akkor a közhálózati csatlakozást ki kell építeni a keletkező szennyvíz mennyiségétől függetlenül,
 - b) a napi keletkező szennyvíz mennyisége nem haladja meg a napi egyszeri szállítással elszállítható mennyiséget (helyi szippantó kocsis szállító kapacitását) és 200 m-nél nagyobb távolságra érhető el a közcsatorna hálózat, a szennyvizet víz-zárósági próbával igazoltan, vízzáróan kivitelezett, fedett, zárt medencébe kell összegyűjteni és igazolhatóan a kijelölt ürítő helyre szállíttatni.
 - c) a napi keletkező szennyvíz mennyisége meghaladja a napi egyszeri szállítással elszállítható mennyiséget (helyi szippantó kocsis szállító kapacitását) és 200 m-nél nagyobb távolságra érhető el a közcsatorna hálózat, akkor helyben létesítendő szennyvíztisztító kisberendezés is alkalmazható:
 - ca) ha a tisztított vizek tisztítás utáni vízminősége folyamatosan ellenőrizhető és megfelelő felszíni befogadó kezelői hozzájárulással, befogadó nyilatkozattal rendelkezésre áll
 - cb) ha az egyéb előírások, korlátok nem tiltják, valamint illetékes szakhatóságok hozzájárulnak,
 - cc) a berendezés védőterület igénye nem nyúlhat túl a tárgyi telken,
 - cd) a tisztítóberendezéssel azt a tisztítási határfokot kell teljesíteni, amit a befogadóhoz igazítva az illetékes szakhatóság meghatároz,ha bármelyik feltétel nem teljesíthető, ki kell építeni a közcsatorna csatlakozást az bármekkora távolsággal érhető el.
- 10.4. A települési és térségi szintű csatornahálózattal csak nehezen ellátható külterületi lakott helyeken, a kis laksűrűségű településrészekben, valamint az üzemi telephelyeken költség- és környezetkímélő szakszerű egyedi szennyvízkezelési megoldásokat kell kialakítani.
- 10.5. A vízbázisokat veszélyeztető, szakszerűtlenül kialakított üzemelő és felhagyott hulladéklerakók lezárásáról és ártalommentesítéséről gondoskodni kell.
- 10.6. Az övezet területén a mezőgazdasági művelés során a kemikáliák használata csak szigorú ellenőrzés mellett lehetséges, indokolt esetben a teljes tiltás is javasolt.
- 10.7. Országos vízminőség védelmi területre nyers, tisztítatlan szennyvizet kívülről bevezetni nem lehet, tisztított vizek átvezetésére ugyan azok a feltételek vonatkoznak, mint a területen belüli tisztított vizekre.
- 10.8. Közműpótlóként a zárt tároló medence csak akkor alkalmazható, ha a telek állandó megközelíthetőségére a megfelelő (paraméterű és kiépítettségű) közhálózati útkapcsolat biztosított.

11. A nagyvízi meder övezetére vonatkozó ajánlások

- 11.1. Az övezeten belül szükséges egy művelési ág kataszter felállítása, indokolt a jelenlegi nemkívánatos művelési ágak (szántó, bánya /amennyiben nem vízgazdálkodási célú tevékenység/, művelés alól kivett terület) visszaszorítása az ökológiai egyensúly helyreállítása érdekében.
- 11.2. Az övezet területén olyan tevékenység nem végezhető, amely az árvízi biztonságot és az árvizek levezetését veszélyeztetné.
- 11.3. A nagyvízi mederben a kialakult területfelhasználás megváltoztatása csak az árvízvédelmi szempontokra tekintettel történhet.
- 11.4. A településrendezési eszközökben olyan területhasználat kijelölése javasolt, amely a természetes és természetközeli élőhelyek védelmének elsődleges biztosítása mellett (pl. korlátozott mezőgazdasági vagy természetközeli terület) az árvízi védekezés és a természetvédelem kiemelt szempontjaival összhangban lehetőséget teremt a terület többcélú (mező-, erdő-, gyeplő-, vadgazdálkodás, ártéri tájgazdálkodás) hasznosítására is.
- 11.5. Vizsgálni javasolt a terület turisztikai potenciáljának lehetőségeit. Amennyiben az árvízvédelem, valamint a természetvédelem követelményeibe és más jogszabályokba nem ütközik, akkor a szabályozási tervekben célszerű lehetővé tenni a vizekkel összefüggő, közösségi, rekreációs célú építmények (pl. vízitúrabázisok, sátorozó helyek) elhelyezését. A víziturizmust és a vízparti rekreáció kiszolgáló létesítményeket – a környezetvédelmi és kommunális létesítmények kivételével – csak a mentett oldalon javasolt kialakítani.
- 11.6. Az övezet területén a vízminőség-védelem érdekében a vegyszerhasználatot a szükséges minimumra kell korlátozni.

12. A honvédelmi és katonai célú terület övezetére vonatkozó ajánlások

- 12.1. A honvédelmi területek korlátozásmentes fenntartása nemzeti érdek, továbbá ezen területekre a vonatkozó jogszabályok szerint: - A környező, nem katonai területeken folytatott tevékenységek és területhasználatok biztosítása érdekében a honvédelmi érdeket szolgáló területek korlátozásmentes működését szolgáló védőterületeket a Honvédelmi Minisztérium adatszolgáltatása alapján ki kell jelölni.
- 12.2. A Honvédelmi területekre építési tilalom és korlátozás nem jelölhető ki.
- 12.3. A honvédelmi rendeltetésű területek és az azokon elhelyezett, elhelyezhető építmények rendeltetésük miatt jelentős hatást gyakorolhatnak a környezetükre, vagy a környezetük megengedett külső hatásaitól is védelmet igényelnek, ezért a honvédelmi terület övezettel érintett település, vagy annak környezetében található településeken az esetleges védőterületi korlátozásokat a településrendezési eszközök készítése, felülvizsgálata során a Honvédelmi Minisztérium illetékes szervének adatszolgáltatása alapján pontosítani kell.
- 12.4. A Honvédelmi Minisztérium illetékes hatósági szervezete a honvédelmi rendeltetésű radarok működési és védőterületén az adott építményfajtára vonatkozó engedélyezési eljárás keretében, egyedileg vizsgálja a 12 méternél magasabb építmények megvalósíthatóságának feltételeit.

13. Ásványi nyersanyagvagyron övezetére vonatkozó ajánlások

- 13.1. Az ásványi nyersanyagvagyron övezetében figyelembe kell venni, hogy külszíni művelésű bányatelek csak a magterületen, ökológiai folyosón és világörökség várományos területen kívül jelölhető ki.
- 13.2. Olyan keretek létrehozása javasolt, amely:
- a) az erőforrások felhasználásának további csökkentésére, takarékosagra ösztönöz,
 - b) minimálisra csökkenti az erőforrások kitermeléséből és felhasználásából eredő környezeti terheléseket, megelőzi a környezeti károkat,
 - c) az újrahazsnálat, illetve újrafeldolgozás révén elősegíti a felhasznált erőforrásoknak a gazdaságba történő visszaforgatását,
 - d) az ásványi nyersanyagok kitermelése és hasznosítása során a környezetterhelés csökkentésére és a környezeti károk megelőzésére, az erőforrás-kímélő, innovatív, elérhető legjobb technológiák alkalmazására irányul.

14. Rendszeresen belvízjárta terület övezetére vonatkozó ajánlások

- 14.1. Az övezet állandó vagy időszakos vízborítású területeit vízgazdálkodási területként, természetközeli területként, vagy korlátozott használatú területként kell szabályozni.
- 14.2. A belvíz által veszélyeztetett területeken fokozott figyelmet kell fordítani a belvízelvezető árkok, csatornák, meliorációs létesítmények folyamatos karbantartására, meg kell akadályozni e védelmi rendszerek rongálását, megszüntetését (beszántás), a karbantartás elmaradását.
- 14.3. A mélyfekvésű, belvíz által gyakran veszélyeztetett területeket fokozatosan javasolt kivonni a szántóföldi művelésből és más művelési ágban - elsősorban gyep, illetve erdő, nádas, esetleg halastó - hasznosítani. A művelési ág váltást komplex kategóriaként indokolt kezelni, ahol figyelembe kell venni a domborzati, talajtani, vízgazdálkodási, illetve mezőgazdasági, természetvédelmi és környezetvédelmi szempontokat egyaránt.
- 14.4. A természetvédelmi értékeket jelentő vizes élőhelyeket és nedves réteket lecsapoló csatornák üzemeltetését az alapvető funkció biztosításának figyelembevételével, a természetvédelmi szempontoknak megfelelően javasolt szabályozni.
- 14.5. Folytatni indokolt a holtágak és morotvatavak rehabilitációját és biztosítani azok racionális, fenntartható hasznosítását és a környezet külterjes mezőgazdasági hasznosításának ösztönzését.

15. Tanyás területek övezetére vonatkozó ajánlások

- 15.1. Az övezet által érintett települési körben megyei tanyafelmérés készítése indokolt. A tanyás térségben a tanyás külterületek átfogó, az adott megyére kiterjedő felmérése foglalja magába a korábbi felmérések, a tanyavilágot érintő addigi intézkedések bemutatását, valamint a tanyákkal kapcsolatos helyzetfeltárást a tanyai gazdálkodás feltételeinek és a tanyai életkörülményeknek a feltérképezésével;
- 15.2. Az övezetben támogatott a tanyagazdálkodás megőrzése, innovatív fejlesztése, amelyet a vonatkozó jogszabály alapján a nemzeti Tanyafejlesztési programban meghatározott fejlesztési eszközökkel támogatni kell.

Az egyedileg meghatározott megyei övezetekre vonatkozó ajánlások

16. Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet

- 16.1. A térségi övezetben a gazdasági területek kialakítását és a gazdasági vállalkozások fejlesztését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.
- 16.2. A térségi övezetben új innovációs-technológiai fejlesztési célú gazdasági terület kialakítását és az innovációs-technológiai vállalkozások és intézmények fejlesztését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.
- 16.3. Lehetőleg kerülni kell a zöldmezős beépítéseket és helyette a települések barnamezős területeit célszerű felhasználni.

17. Kiemelt turisztikai terület övezetére vonatkozó ajánlások

- 17.1. A térségi övezetben új turisztikai célú különleges terület kialakítását és a turisztikai vállalkozások fejlesztését, a turisztikai potenciál növelését és a kihasználás bővítését a vonatkozó jogszabály alapján fejlesztési eszközökkel is támogatni kell.
- 17.2. A fejlesztéseknél az egymásra épülő, az egymást nem kioltó javaslatok élvezzenek prioritást.
- 17.3. Az övezettel érintett településeken az adott térség, tájegység domináns turisztikai ágazatának bevételnövelő fejlesztése mellett a kiegészítő kínálatbővítés is kapjon hangsúlyt.
- 17.4. Magas minőségű, élményszerű, interaktív és autentikus ökoturisztikai szolgáltatás biztosítására kell törekedni, a turisztikai infrastruktúra fejlesztése a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül (az ökológiai sokféleség, a környezeti állapot fenntartása).
- 17.5. A környezettudatos és egészséges életmód iránti társadalmi felelősségvállalás, a természeti-kulturális értékek védelme, megőrzése iránti elkötelezettség tudatosítása, kialakítása, erősítése is kapjon szerepet.
- 17.6. A helyi erőforrásokra építő hagyományos, helyi termékek és szolgáltatások kínálatának, ismertségének és az irántuk való keresletnek a bővítése kiemelt fontosságú.

18. Együtt tervezésre javasolt térség övezete

- 18.1. A várostérség(ek) területére az érintett települések közös várostérségi fejlesztési tervet készíthetnek.
- 18.2. Az együtt tervezésre javasolt térség övezetébe tartozó települési önkormányzatok településfejlesztési és településrendezési feladataik összehangolt ellátásához közös egyszerűsített településszerkezeti tervet, illetve térségi struktúratervet is készíthetnek.
- 18.3. Az övezettel érintett települések közös stratégiát alakíthatnak ki az ingatlanspekuláció megelőzésére, a területi kínálatok szabályozására, a településfejlesztési irányok, projektek meghatározására, a várható folyamatok kézbentartására, a racionális és fenntartható gazdasági-logisztikai területkínálat és területfelhasználás kialakítására, a táj a természet és a környezet védelmére.
- 18.4. Az övezetbe tartozó település önkormányzatok használják ki a több települést érintő együttes pályázati és pályáztatási lehetőségeket, a fejlesztési források feltárási lehetőségeit és térségi, járási szinten is optimális felhasználását.
- 18.5. Az együttes tervezés kiterjeszhető a terület- és településtervezési, ingatlan- és gazdaságfejlesztési szinten túl a településszociológiai és humánerőforrás gazdálkodási, oktatási és kulturális területekre is.